

УДК 81'255

Олена Козко

Викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID 0000-0002-9444-2111
olena.kozko@gmail.com

Юлія Крамар

студентка
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
julialiverpul69@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІДІОЛЕКТУ ПІДЛІТКАВ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ РОМАНУ ДОННИ ТАРТТ «ЩИГОЛЬ» ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню засобів формування ідіолекту підлітка, його відображення у художньому тексті і збереження у перекладі. Матеріалом дослідження є ідіолекти центральних персонажів роману Донни Тартт «Щиголь» Тео та Бориса. У статті розглянуто такі поняття як ідіостиль, стиль автора та ідіолект; визначено поняття ідіолекту як сукупності формальних і стилістичних особливостей, притаманних мовленню окремого носія певної мови. На прикладі тексту роману Донни Тартт «Щиголь» було з'ясовано, що засобами формування ідіолекту підлітка є сленг, аргі, жаргонізми; також з'ясовано, що елементами ідіолекту персонажа є стилістичні та лексичні засоби, що відображають його особистий життєвий досвід: у Тео такою лексикою є психологічні та мистецтвознавчі терміни, витончений та інтелігентний стиль висловлювань, а згодом — лайка та русизми, полонізми й інші запозичення, які потрапили у мовлення хлопця після знайомства з Борисом; у Бориса, сина українського емігранта, що мав змішане українсько-польське походження — це лайка, аргі, запозичення з української, російської та польської мов. Під час аналізу перекладу роману, здійсненого Василем Шовкуном, з'ясовано, що перекладач суттєво пом'якшив і певною мірою нейтралізував мовлення підлітків. У результаті аналізу 300 мовних одиниць, обраних методом суцільної вибірки, встановлено частотність використання перекладацьких трансформацій, виявлено доцільність та коректність їхнього застосування. Зазначено, що основними труднощами перекладу ідіолекту є збереження конотації та стилістичного забарвлення у перекладі, передача ідіом, адаптація ідіолекту до мови перекладу та співвіднесення його з мовленням читачів, а також визначено перспективи подальших досліджень засобів формування ідіолекту та способів його перекладу.

Ключові слова: ідіолект; ідіостиль; переклад; перекладацькі трансформації; сленг.

1. ВСТУП

Серед складних завдань сучасного літературного перекладу особливе місце посідає переклад підліткової літератури. Центральні персонажі підліткового роману, іще не дорослі, але вже і не діти, що потребують особливого ставлення, приблизно того самого віку, що і читачі, вони переживають ті ж труднощі й розмовляють такою ж мовою. Завдання автора — правильно дібрати ті мовні засоби, які характерні для мовлення його героїв, у той час, як завдання перекладача не просто передати особливості мовлення, але зберегти стилістичне забарвлення і конотацію, правильно зрозуміти та відтворити у перекладі задум автора.

Мова молоді, підлітка, що зазнає постійного впливу безлічі зовнішніх факторів і постійно змінюється, є предметом постійного зацікавлення англомовних авторів художніх текстів. Відповідно перед перекладачем таких текстів постає актуальне завдання адекватної

передачі мовлення молодій людині, виклик зробити його зрозумілим читачеві, ретельно добираючи засоби перекладу.

У сучасних лінгвостилістичних дослідженнях значна увага відводиться дослідженню ідіолектів. Низка учених, серед яких Бенвеніст, Брандес, Вандрієс, Винокур, Гумбольдт, Караулов, Кухаренко, Лерхнер, Матезіус, Пауль, де Соссюр, Фосслер, Шахматов та інші вважають ідіолекти засобом втілення індивідуально-авторської картини світу. Усі вони так чи інакше доходили висновку, що особливий авторський стиль реалізується лише в ідіолекті. На нинішньому етапі теоретики і практики перекладу особливу увагу приділяють перекладу індивідуального мовлення.

Метою дослідження є аналіз засобів відтворення підліткового ідіолекту в перекладі. Для її реалізації сформульовано низку завдань: 1) обґрунтувати теоретико-методологічні засади дослідження; 2) визначити особливості понять ідіолект, індивідуальний стиль мовлення та ідіостиль; 3) виявити та описати засоби відтворення та збереження ідіолекту у перекладі.

2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ

Спілкування мовою так або інакше підпорядковується певним правилам — мова неможлива без мовної норми. Мовна норма – сукупність загальноприйнятих правил реалізації мовної системи, які закріплюються у процесі спілкування. Головні ознаки мовної норми – унормованість, обов'язкова правильність, точність, логічність, чистота і ясність, доступність і доцільність (Єрмоленко). Слід визнати, що процес формування мовної норми пов'язаний з появою в мові відхилень від неї. Мова – живий процес, що постійно прогресує і зазнає розширення і змін норм. (Тер-Минасова, 2008, с. 34). Мовець прагне виразно відобразити свій емоційний стан, настрій, внутрішню самодостатність або незадоволеність, схвалення або несхвалення того, що відбувається, внаслідок чого він дає найрізноманітніші образно-асоціативні, ігрові, комічні та інші характеристики навколишнього світу.

На позначення сукупності характерних мовних рис мовця, творчості певного письменника, журналіста в сучасній лінгвістиці вживають терміни «ідіолект», «ідіостиль», «індивідуальний стиль». Індивідуальний стиль мовлення - це сукупність мовних і стилістико-текстових особливостей, властивих мові письменника, вченого, публіциста, а також окремих носіїв цієї мови. У це поняття входить багато складників, найважливішим серед яких є світогляд людини – адже саме він визначає її підхід до тлумачення фактів, і вибір слова, її образні засоби (Волошук, 2008).

Проблема авторського (чи індивідуального) стилю є важливою для кожного дослідника. Адже «індивідуальний почерк» автора виявляється в манері вибірковості, перевазі певних лексичних, морфологічних, синтаксичних, фонетичних засобів, які стають базою формування ідіолекту. Насамперед, слід чітко усвідомлювати, що ідіостиль письменника ширший за його ідіолект. Ідіостиль вважають ширшим на підставі того, що він є «одночасно і стилем мови, і стилем мовлення, який диференціюється на основі структурних або конструктивних протиставлень та співвідношень між системами вираження» (Волошук, 2008, с. 5–8).

Енциклопедичний словник мовознавства подає визначення терміну «ідіолект» (від грецьк. *idios* – свій, своєрідний, особливий та (діа) лект) як «сукупність формальних і стилістичних особливостей, притаманних мовленню окремого носія певної мови. Термін «Ідіолект» утворений за моделлю терміну «діалект» для позначення індивідуального варіювання мови на відміну від територіального й соціального варіювання...» (Ярцева, 1998).

Протягом довгої історії перекладацької практики аномалії та відхилення від мовної норми не передавалися. Потім стали передаватися ті відхилення, які мають системні відповідності в лексичному і граматичному фонді мови перекладу (просторіччя, жаргони, аргі, сленг, професійні мови). Винятки до середини ХХ ст. становили діалекти і табуїтована лексика. Власне кажучи, питання про їх передачу до сих пір вважається дискусійним (Алексеева, 2004, с. 194–195).

У процесі перекладу часто стає неможливим використати буквальний словниковий

відповідник, і перекладач вдається до перетворення внутрішньої форми слова чи словосполучення або ж його повної заміни, тобто до перекладацької трансформації. Переклад художніх творів нерозривно пов'язаний із труднощами відтворення та збереження художнього мовлення. Оскільки, створюючи образ персонажа, автор надає його мовленню індивідуальних характеристик – створює ідіолект героя – перед перекладачем постає завдання не просто перекласти текст, але і передати ці індивідуальні характеристики, зберігши їхню стилістику і, водночас, зробивши їх зрозумілими читачеві. Для передачі індивідуального стилю мовлення персонажу у перекладі використовуються такі перекладацькі трансформації (класифікація за Виноградовим): еквіваленти, аналоги, компенсація, антонімічний переклад, транскрипційний / транслітераційний способи перекладу, дескриптивний переклад та відмова від передачі у перекладі.

3. МЕТОДИ

Для дослідження засобів формування і відтворення в перекладі ідіолекту підлітка було відібрано і проаналізовано 300 лінгвістичних одиниць, що характеризували мовлення двох центральних персонажів роману американської письменниці Донни Тартт «Щиголь». Спираючись на класифікацію Голікової, згідно з якою всі відхилення від мовної норми можна поділити на два типи, ми відібрали приклади колективних (просторіччя, діалекти, жаргон, арго, сленг, професійні мови) і індивідуальних (вольності усного мовлення, дитяча мова, ламана мова, дефекти мови, помилки у вимові і правописі) відхилень від мовної норми і розглянули способи передачі в перекладі даних відхилень.

4. РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Для аналізу було обрано два центральних персонажі роману «Щиголь»: головного героя Тео Деккера та його найкращого друга Бориса. Донна Тартт пише про американського підлітка XXI ст. Мова в романі ведеться від імені самого хлопця, тому читачам досить легко зрозуміти підліткову життєву філософію і пізнати всі її тонкощі.

Мовлення Тео сповнене відхилень від граматичної та лексичної норми, хлопець постійно вживає слова-паразити, лайливу лексику, проте він не просто такий собі волоцюга з вулиці. Вихований матір'ю, освічений, кмітливий, обізнаний у мистецтві хлопчик вживає у мовленні терміни й звороти, не притаманні його ровесникам. Його лексика наповнена модними інтелектуальними, психоаналітичними і соціологічними термінами. Отже, поряд із підлітковим сленгом, яким розмовляє Тео, ми чуємо мовлення дорослої, досить освіченої людини:

Temporary custody (Tartt, 2016)

Constable does clouds

Втративши у теракті матір, Тео змушений переїхати до батька, що мешкає разом із другою дружиною у Лас-Вегасі. Тут він знаходить нового друга – Бориса. У мовленні Тео з'являються русизми, обценна лексика, сленг та арго:

This is my house, you ignorant fuck.

“Asshole”, I sputtered, when he floundered to the surface

“Govorite li vy po angliyskiy? – Ya nemnogo govoryu po-russki”

“Nekulturny,» I said, a word I'd picked up from him

“Govorite medlenno”, I said, “speak slowly, and Povtorite, pozhaluysta”

Борис Павліковський, новий друг Тео, син емігранта українсько-польського походження, хлопець завзятий і кмітливий, проте не надто освічений. Утім, нестачу освіти Борис компенсує багатющим життєвим досвідом, встигнувши пожити ледь не у половині країн світу. Мовлення Бориса рясніє жаргонізмами, сленгізмами, просторіччями, а подекуди й обценною лексикою, всуміш із запозиченнями з російської та польської мов:

Vali otsyuda! Fuck off!

Wszystkie dzieci, nawet źle, pogrążone są we śnie, a Ty jedna tylko nie. A-a-a, a-a-a...

“Blyad”, he said, coughing and batting the air, “it stinks. What'd you put on me, you

whore?”

Ischézni! Get out!

Ty menjá dostál!! Poshël ty!

Діалогічне мовлення тінейджерів характеризується емоційною забарвленістю, адже молодим людям притаманне емоційне сприйняття дійсності. Емоції, відзначені в мовленні персонажів, можуть бути співвіднесені з різними одиницями: лексичними та синтаксичними. Це слова та словосполучення, які називають та описують емоції (*hate*, *suffer*, *panic*, *worst fear*, *scared*, *make smb. mad* тощо), речення, що виражають емоції (*Ha*, *ha*, *ha*; *Oh*, *God!*; *Really? Why should I believe him?*). Наприклад:

“Eh?” he said, –Jesus Christ.

“Wow”, I said

“Huh”, I said

Seriously?

How should I know what the fuck?

Про певний емоційний стан підлітків свідчить авторське мовлення, наприклад:

When he saw me looking at him, he raised a surprisingly lively eyebrow, as if to say: can you believe these fucking idiots?

“Ah”, said Boris, sighing extravagantly

У діалогах відмічається велика кількість оціночних суджень, що стосуються третьої особи або іншого персонажа. Вони можуть прямо або непрямо виражатися у репліках:

“God, she’s hot”, said Boris, once we were up in my room. “Think your dad would mind?” – “Probably wouldn’t notice”.

Idiots. Can’t believe they dress like that. They’ll end up in hospital, those girls.

This chick from Civics. That I bought some weed from. I mean, she’s eighteen, too, can you believe it? God, she’s beautiful.

Характерною рисою мовлення тінейджерів є використання прямого порядку слів у питальних реченнях, вживання великої кількості емоційно-оцінної лексики, звернення на ім’я, середні за кількістю слів речення (5–9 слів) (Четверікова).

Таким чином, ідіолект Тео Деккера формують, крім звичних для підлітків сленгізмів і жаргонізмів ще й інтелектуальні, психологічні, соціологічні терміни. Попри численні відхилення від лексичної та граматичної норми, лайку, це все ж мовлення дорослої і гарно освіченої людини, інтелігента. Водночас, мовлення Бориса, наче дзеркало відображає багатий і насичений життєвий досвід хлопця – тут русизми, полонізми, і сленг, і арго, і лайка. Борис також уживає в мовленні спеціальні терміни, втім, не завжди розуміє їхнє значення.

Головним викликом для перекладачів роману була передача особливостей ідіолекту Тео так, щоб він був зрозумілим і прийнятним його ровесникам-читачам. Віктор Шовкун, що працював над українським перекладом, найчастіше нейтралізує всі виявлення ідіолекту, та використовує технічний прийом додавання. Але іноді використовує емпатизацію, підсилюючи стилістичне забарвлення що, у свою чергу, вкотре вказує на головного героя і його манеру спілкування. після аналізу та порівняння перекладу і оригіналу, доходимо висновку, що Шовкун вдається до низки різного рівня трансформацій, зокрема граматичних, лексичних, синтаксичних та стилістичних. Так, на рівні синтаксичних трансформацій спостерігається перебудова речень, зміна членування у реченнях. Окрім того, спостерігаються і такі лексико-граматичні трансформації як вилучення та компенсація.

Досить важливим є завданням передачі ідіоми читацькій аудиторії такої ж вікової категорії, до якої належить сам Тео. Перекладач має обрати або стратегію «очуження», і передати значення ближче до оригінального тексту, або доместикувати сталий вираз і цим самим наблизити його до розуміння українського читача. Ось чому перекладач часто використовує функціональну заміну. Наприклад, в оригіналі авторка використовує ідіому *for donkey’s years*, що означає дуже давно. В українському перекладі, Віктор Шовкун вживає *вже бозна-коли* (Тартт, 2018, с. 264).

Трактуючи значення слова *twat*, Віктор Шовкун зменшує стилістичне забарвлення

слова, використовуючи *придурок*, обирає трансформацію нейтралізації.

Висловлювання *Yah, it sucks* перекладач відтворює ширше «Атож, хрінова моя доля», використовуючи стратегію додавання.

Утім, найуживанішим в тексті перекладу став аналог – це слово або словосполучення в тексті перекладу, що має в даному контексті те саме значення, що і нееквівалентне йому слово або словосполучення в початковому тексті (Ставицька, 2009, с. 98). Наприклад, у перекладі вислову *Dead boring up there* Шовкун використовує аналог *Там було страшенно нудно*, зберігаючи денотативне значення. У перекладі вислову *my God, this fucking sand pit, who cares?* перекладач відмовляється від використання обценної лексики – у цій *Богом забутий піщаний дірі, кого це може турбувати?* – і застосовує технічний прийом вилучення та нейтралізацію.

Низку особливостей ідіолектів Тео та Бориса було перекладено за допомогою компенсації. (Компенсація – спосіб перекладу, при якому елементи сенсу, втрачені при перекладі одиниці мови-джерела в оригіналі, передаються в тексті перекладу будь-яким третім засобом, при чому не обов'язково в тому ж самому місці тексту, що і в оригіналі (Виноградов, 2001, с. 117). Наприклад:

He made a pfft, ridiculous sound – Він насмішкувато пирхнув.

Загалом під час дослідження було проаналізовано 300 мовних одиниць (з них 135 одиниць належать до особливостей мовлення Тео, а 165 одиниць – ідіолекту Бориса), що визначають ідіолекти головних персонажів роману «Щиголь» та їхні переклади українською мовою, і з'ясовано, що в процесі перекладу ідіолекту головних персонажів роману «Щиголь» Донни Тартт найбільш вживаними є лексико-семантичні трансформації, серед яких генералізації – 8 випадків (2,6%), конкретизації – 31 (10,3%), модуляції – 59 (19,6%), а також були застосовані емпатизація (6,6%) та нейтралізація (6,6%). Нами були зафіксовані 1 випадок метафоризації (0,3%), 5 випадків реметафоризації (1,6%) та 5 – деметафоризації (1,6%). На лексико-граматичному рівні перекладач 26 разів застосовував функціональну заміну (8,6%), 16 разів антонімічний переклад (5,3%), компенсацію 10 разів (3,3%) та 10 разів здійснював описовий переклад (3,3%). На граматичному рівні було зафіксовано 42 граматичних заміни (14%) (серед них 14 випадків дослівного перекладу (4,6%)) та по 1 випадку членування і сполучення речень (по 0,3%). Такі технічні прийоми як вилучення та додавання використали 13 (4,3%) та 42 (14%) разів. На додачу до цього, в текстах перекладу знайдено 8 – транслітерації (2,6%), 12 – калькування (4%) і 6 випадків транскрибування (2%).

5. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, під час дослідження, ми визначили та охарактеризували особливості і засоби передачі та відтворення ідіолекту підлітків на матеріалі роману Донни Тартт «Щиголь». Ми ознайомилися з поняттям ідіолект та різноманітними підходами його визначення, вирізнили ідіолект серед понять індивідуальний стиль мовлення та ідіостиль, описали характерні для ідіолекту особливості та проаналізували мовлення підлітків у романі Донни Тартт «Щиголь» на лексичному, синтаксичному і фонетичному рівнях. Таким чином нам вдалося встановити роль мовних та позалінгвальних засобів у досягненні мети, з якою використовується ідіолект.

З'ясовано, що засобами створення ідіолекту підлітків у романі «Щиголь» авторка обрала молодіжний сленг, арго та жаргонізми. Мова Тео містить також психологічні та мистецькі терміни – це відбиток його виховання і тривалої роботи з психологом після смерті матері. У мові Бориса присутні полонізми, русизми та українізми, лайка тощо – це відображення його життєвого досвіду, включно з численними переїздами та емігрантським корінням. Окрім цього, проаналізовано способи передачі особливостей ідіолекту центральних персонажів роману «Щиголь» у перекладі українською мовою і встановлено, що у процесі перекладу лінгво-стилістичні особливості ідіолекту були передані в основному за допомогою лексико-семантичних трансформацій: модуляції, генералізації та конкретизації. Граматичні трансформації займають друге місце у перекладах мовлення головного героя через вибір перекладацької стратегії. Такий технічний прийом як додавання також займає

значне місце у перекладах ідіолекту. Адже мовлення тінейджерів дуже імпліцитне й зазвичай не містить повних речень і не виражає відкрито емоцій, тому перекладачі вдаються до додавання, для того, щоб розширити і більш яскраво показати почуття та переживання підлітка. Найменше було використано лексичних трансформацій, оскільки вони в переважній більшості використовуються для перекладу власних назв та термінів.

Наразі ідіолект є предметом дискусій серед мовознавців, особливим феноменом, що є об'єктом зацікавлення одразу кількох наукових напрямів – соціолінгвістики, соціології, лінгвістики, перекладознавства тощо. Це визначає актуальність і перспективність досліджень ідіолектів та засобів їх перекладу. У сфері перекладознавства такі дослідження необхідні для розвитку системи способів передачі особливостей ідіолекту та індивідуального стилю мовлення у процесі перекладу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Алексеева, И. С. (2004). *Введение в переводоведение: учебное пособие для студентов филологических и лингвистических факультетов вузов*. Москва: Академия.
- Виноградов, В. С. (2001). *Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы)*. Москва: Издательство института общего среднего образования РАО.
- Волощук, В. І. (2008). Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології. *Науково-методичний журнал. Філологія. Мовознавство*, 79, 5–8.
- Голикова, Ж. А. (2004). *Перевод с английского на русский: учеб. пособие*. Москва: Новое знание.
- Єрмоленко, С. Я. (n.d.). *Мовна норма*. Retrieved from <http://litopys.org.ua/ukrmova/um55.htm>
- Ставицька, Л. (2009). Про термін ідіолект. *Українська мова*, 4, 3–15. Retrieved from <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6063/01-Stavitska.pdf?sequence=1>
- Тартт, Д. (2018). *Щиголь*. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».
- Тер-Минасова, С. Г. (2008). *Война и мир языков и культур*. Москва: Слово.
- Четверікова, О. Р. (n.d.). *Форми реалізації мовлення тінейджерів*. Retrieved from <http://www.oljournal.in.ua/v7.27.pdf>
- Ярцева, В. Н. (Ред.). (1998). *Большая энциклопедия современного языковедения*. Москва.
- Tartt, D. (2016). *The Goldfinch*. NY: Little, Brown and Company.

REFERENCES

- Alekseeva, Y. S. (2004). *Vvedeniye v perevodovedeniye: uchebnoye posobyie dlia studentov fylolohycheskykh y lnhvystycheskykh fakultetov vuzov*. Moskva: Akademyia. [Introduction to the science of translation]. [in Russian]
- Vynogradov, V. S. (2001). *Vvedeniye v perevodovedeniye (obshchye y leksycheskye voprosy)*. Moskva: Yzdatelstvo ynstytuta obshcheho sredneho obrazvaniya RAO. [Introduction to the science of translation]. [in Russian]
- Voloshuk, V. I. (2008). Individualnyi avtorskyi styl, idiolekt, idiostyl: pytannia treminolohii. *Naukovo-metodychnyi zhurnal. Filolohiia. Movoznavstvo*, 79, 5–8. [Individual author's style, idiolect, idiostyle: questions of terminology]. [in Ukrainian]
- Holykova, Zh. A. (2004). *Perevod s anhlyiskoho na rusyskyi: ucheb. posobyie*. Moskva: Novoe znanye. [Translation from English to Russian]. [in Russian]
- Stavytska, L. (2009). Pro termin idiolekt. *Ukrainska mova*, 4, 3–15. Retrieved from <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6063/01-Stavitska.pdf?sequence=1> [About the term “idiolect”]. [in Ukrainian]
- Tartt, D. (2018). *Shchyhol*. Kharkiv: Knyzhkovyi Klub “Klub Simeinoho Dozvillia”. [The Goldfinch]. [in Ukrainian]
- Ter-Mynasova, S. H. (2008). *Voina i myr yazykov i kultur*. Moskva: Slovo. [War and peace of languages and cultures]. [in Russian]
- Chetverikova, O. R. (n.d.). *Formy realizatsii movlennia tineidzheriv*. Retrieved from <http://www.oljournal.in.ua/v7.27.pdf> [Forms of realization of teenager's language]. [in Ukrainian]
- Yartseva, V. N. (Ed.). (1998). *Bolshaia entsyklopediia sovremennoho yazykovedeniya*. Moskva. [Big thesaurus of modern linguistics]. NY: Little, Brown and Company.
- Yermolenko, S. Ya. (n.d.). *Movna norma*. Retrieved from <http://litopys.org.ua/ukrmova/um55.htm> [The norm of language]. [in Ukrainian]
- Tartt, D. (2016). *The Goldfinch*. NY: Little, Brown and Company.

Olena Kozko, Juliia Kramar. Formation of teenager's idiolect in Donna Tartt's novel “The Goldfinch” and specifics of its translation. In the article the means of forming an adolescent idiolect and the peculiarities of its reproduction in translation are considered. The study was focused on the

idiolects of the central characters of the Donna Tart's novel "The Goldfinch" – Theo and Boris. The article deals with such concepts as idiostyle, author's style and idiolect, as well as the definition of idiolect as a set of formal and stylistic peculiarities inherent to the speech of a separate carrier of a certain language. On the example of Donna Tart's novel "The Goldfinch", it was found out that the means of forming teen idiolect are slang, argots, jargon – they are common to the teen's idiolect in general. In addition, it was found that the elements of the idiolect of each character are words and expressions that reflect his personal life experience: in Theo's speech such vocabulary includes psychological and art-study terms, a sophisticated and intelligent style of utterances, and later – obscene words and words, borrowed from Russian, Ukrainian and Polish, which appeared in Theo's speech after he got acquainted with Boris; Boris, a son of a Ukrainian emigrant who had mixed Ukrainian-Polish origin, uses in speech lots of obscene words, borrowings from Ukrainian, Russian and Polish. The translation of the novel by Viktor Shovkun was analyzed and it was found that the translator significantly softened and to some extent neutralized the language of adolescents. A series of translation procedures (classification by Vinogradov), which were used for the reproduction of idiolects of the central characters of the novel, were considered. After the analysis of 300 linguistic units selected by the method of full selection, the frequency of the translation procedures usage and the expediency and correctness of their application were determined. It was noted that the main difficulties of the translation of idiolects is the preservation of connotation and stylistic coloring of idiolects in translation, the transmission of idioms, the adaptation of idiolect to the language of translation and its correlation with the broadcast of the readers. Prospects for further research on the means of forming idiolects and ways of their translation were determined.

Keywords: idiolect; slang; idiostyle; translation; translation procedures.

Received: April 16, 2019

Accepted: April 29, 2019